

SZEGEDI ÜNNEPI HETEK 1974

A hatyúk tava. Előadás a Dóm téren este 8 órakor.

Fotóklubok X. Szegedi Szalonja. Fotókiállítás megnyitása a Bartók Béla Művelődési Központban, délután 12 órakor.

Kass János, Reich Károly és Würtz Ádám Shakespeare-illusztrációi. kis-plasztikák, plakettek, érmek. Kiállítás a Képcsarnok bemutatótermében, hétfőtől.

Szeged környéki népelet, tétkák, ládák, szórímzések. Néprajzi kiállítás a Bartók Béla Művelődési Központban. Megnyitő délután fél 12-kor.

XV. Szegedi Nyári Tárlat a Móra Ferenc Múzeum képtárában, szeptember 16-ig.

Kokas Ignác festőművész kiállítása a November 7. Művelődési Központban, szeptember 1-ig.

Mészáros Dezső szobrászművész szabadtéri szoborkiállítása a Móra-parkban, augusztus 20-ig.

Melocco Miklós szobrászművész kiállítása a Köz-művelődési Palota kupolájában, augusztus 20-ig.

Móra Ferenc-élmékiállítás a Somogyi-könyvtár olvasótermében, augusztus 20-ig.

A tápai gyékényszövés. Kiállítás a tápai művelődési házban, augusztus 24-ig.

Nemzetközi Gokartverseny. Széchenyi tér, délután 10 órától.

Nemzetközi Kézilabda Kupa. Döntők az újszegedi Kisstadionban.

Természetjárók országos találkozója.

Szabálytalan karrier

Odette-Odilia: Nyina Pavlova

Íme, egy szabálytalan művészkarrier. Mert annak nevezte életpályáját Nyina Pavlova, a minszki baletti szótáncosnője, aki *A hatyúk tava* ma esti szegedi előadásán Odette-Odilia szerepét táncolja.

— Valóban nem szabályos karrier az enyém, bár már parányi gyermekként is táncosnő szerettem volna lenni. Öntevékeny művészeti csoportban dolgoztam, a Belorusz Állami Táncművészeti Iskolában mindössze két évig tanultam. Legkedvesebb szerepem a *Csipkerózsika* című baletben Auróra. Azért nőtt annyira a szívemhez, mert — bár ezt a szerepet szinte kizárólag befutott balerinák táncolják — nekem ez volt az első főszerepem. A közelmúltban ismét nagyon jelentős feladatot kaptam. V. M. Jelizarjevnek, fiatal vezető balettmesterünknek új, modern hangvételű balettjében, a *Carment*-szvitben táncolom a címszerepet. Nagy izgalommal és szeretettel készültem ennek a szerepnek eltáncolására, melyet nemrég mutattunk be Minszkben, mostani magyarországi turnénk során pedig Budapesten fogom táncolni Carment. A modern baletthez való jó viszonyunkat meghatározza vezető balettmesterünk hozzáállása, felkészültsége, kísérletező kedve, amire igazán nem panaszkodhatunk.

Jó néhány nagyszerű balett főszerepét táncolta már Nyina. Amatőr csoportból indult, ma vezető táncosnő. Amiről kislányként álmodott.

— Szuvorov tábornok mondta egyszer: nincs olyan katonán, aki ne akarna tábornok lenni. Hogy mit jelent a baletten a tábornok-ság? Természetesen azt, hogy minden balettintézeti növendék, minden kartáncos szólószerepről álmodik, mindenki vezető táncosnő szeretne lenni. Ehhez persze, a tehetségen kívül, sok-sok munkára, gyakorlásra és lemondásra van szükség. Úgy érzem, *A hatyúk tava* Odette-Odilia ilyen „tábornok-szerep”, ezért is mondhatom, hogy pályafutásom egyik legfontosabb alakítása. Valahogy minden táncosnő így van ezzel a szereppel: az az igazi balerina, aki jól eltáncolja Odette-

Odiliát. Így is fogalmazhatnánk, ez a szerep balerina-avató.

Amikor a szegedi előadásra terelődik a szó, a hatalmas nézőtérrel beszélgetve

hirtelen felbukkan egy emlék.

— Kijevben vendégszerepeltünk néhány évvel ezelőtt, a hatalmas méretű, 6 ezer nézőt befogadó Kultúra Palotájában. A *Don Quijote* című baletten Kitri szerepét táncoltam. Javában folyt az előadás, amikor észrevettem, hogy kibomlott a baletticipóm fűzője. Igyekeztem a kulisszák mögé táncolni, de minden próbálkozásom kudarcba fulladt. Partnerem nem érezte a kinjaimat. Így aztán lengő cipőfűzőkkel és rettenetes izgalommal táncoltam végig az előadást. Azóta nagyon vigyázok, és Szegeden is fokozott gondossággal fűzőm be a baletticipőt.

T. L.

Díszletezők

Számukra reggel kezdődik az előadás

Diákok és szakemberek, különben színházban dolgozó. A nézők nemigen látják őket, hacsak napközben el nem vetődnek a Dóm tér napról áttüzesedett, izzó falai közé, s arra is akad energiájuk, hogy megálljanak a süppedős aszfalton. Csak ekkor láthatják a tüzelő ég alatt sokmázsás hidak, állványok, kocsi fölé görnyedő félmeztelen alakokat, a tér nyelvén: a díszítőket. Este, amikor kigyúlnak a reflektorok s fényár önti el a színpadot, este eltűnnek a színpadok mögött, s csak halovány sziluettjük látszik a felvonások közönségében, a fényfüggöny vakító sugara mögötti félhomályban, amint eltűnnek és újjászületnek a sokmázsás díszletmonstrumok.

A néző számára este kezdődnek a játékok, a hűvös

sődő félhomályban lesznek csak részesei az élménynek, az előadás varázsának. Van azonban jónéhányan, e nagy mű láthatatlan szereplői, akik számára reggel gördül föl a képzeletbeli függöny, s kezdődik az előadás: maga a szabadtéri. Nappal is él a tér, nappal is szolgál élményekkel. A nézők estéli, reflektoroktól világos hűvösét ismerik, az előadást magát. Ekkor már nem érződik a naptól áttüzesedett, a hűvös és festéktilatú kipárolgása. Már nem tudnak részesei lenni a tér nappali világának, a produkció születésének. Végülis csak nézői a produkciónak.

Közös munka a színház. Színészek, rendezők, világosítók, öltöztetők, díszletezők együttes munkájának eredménye. S éppen róluk, a díszítőkről érdemes külön is beszélni.

Számukra reggel kezdődik az előadás. Le kell bontani délig az előző napi díszleteket, s délután felállítani az esti színpadképet. Sokmázsás emelvények, hidak, lépcsők és falak lódnak helyükre kezükben. A súlylódó aszfaltban akadozó, apró kerekéken nehézkesen gördülnek a tonnás kocsi. De történjen bármi, délutánra már állnia kell a díszleteknek. Tíz-tizenöt méteres falak léceire kulcsolódnak görccsösen az ujjak, s mozdulnak a ritka nehéz díszletek. Itt nincs zsinórpadlás: minden a kézen múlik, az erőn és az ügyességen. Ezen múlik, hogy estére állnak-e a díszletek, s ezen múlik a másik, a társak testi épsége is. Mert veszélyes a pillanatnyi kihagyás, az izmok lazulása.

Este, amikor kigyúlnak a reflektorok, már a könnyebbé következik. A hűvösben tizenkét órai munka után is könnyebben engedelmeskednek az izmok s az sem baj, hogy a felvonások között sietni kell a változásokkal, hogy a félhomályban a másodpercekkel azelőtt még fénylő reflektoroktól elvakult statiszták és színészek között kell cipelni a hidakat, falakat és lépcsőket, s már az sem baj, hogy a munkanap az éjszaka nyúl, a tér estéli nyugtásába. S a tizenhatórás műszak után másnap reggel újra kezdődik a produkció, a kezekben ismét meglendülnek az izzó ég alatt a sokmázsás díszletek. Új nap kezdődik a téren.

L. Zs.

Szavay István

Varázslóhoz méltó varázslat

Rotbart: Jakov Botvinnik

Magas, erős testalkatú, markáns arcú, rendkívül energikus, mindig mosolygó férfi. Könnyen barátkozik, szereti a társaságot. — Röviden így jellemezhetnénk Jakov Mihajlovics Botvinnikot, a minszki balett tagját, aki *A hatyúk tava* előadásain több szerepben is bemutatkozott a közönségnek.

A fanfárok felharsanása előtt, idejében helyet foglal öltözőjének tükrenél. Határozott mozdulatokkal választja ki a festéket, magakészíti el a sminket. Varázslóhoz méltó varázslat; pár vonással még hangsúlyozottabbá teszi az orr, a szem és a szemöldök vonalát, a nem létező ráncokat is láthatóvá nagytípus — fésülök már a parókát is. Hamarosan Rotbart, a varázsló néz ránk a tükörből.

— Már gyermekkoromban nagyon szerettem táncolni. Könnyedén sajátítottam el az orosz tánc legnehezebb fogásait is. Persze, csak kedvtelésből, a magam öröme táncoltam, eleinte nem is gondoltam arra, hogy ezt valaszam hivatásomnak. Így, csak tizenhat éves koromban — szüleim és rokonaim biztatására — jelentkeztem a leningrádi balettintézetbe. Tanulmányaim végzetével, legelső szerepem a *Don Quijote Espadójá* volt. Eleinte a klasszikus balett

A maszkirozás percei

tek főbb szerepeiben léptem fel. Többek között a *Rómeó és Júliában*, a *Csipkerózsikában*, a *Hamupipókéban*.

— Miért hagyott fel ezekkel?

— Hamarosan észrevettem, hogy alkatomnak, vérmérsékletemnek inkább az energikusabb szerepek felelnek meg. Úgy érzem, karakterfigurák megjelenítésében többre vagyok képes, mint

lírai szerepekben. Ezért szívesen tanulom és élvezettel mutatom be a különböző népek táncait. Gyakran lépek fel orosz, cigány, spanyol táncal. Szerettem ezeket a szerepeket: sokszínűek, változatosak.

J. M. Botvinnik a varázsló mellett magyar és spanyol táncal is bemutatkozott a Dóm téri színpadon.

L. Zs.

Szavay István

Fotósok ankétja

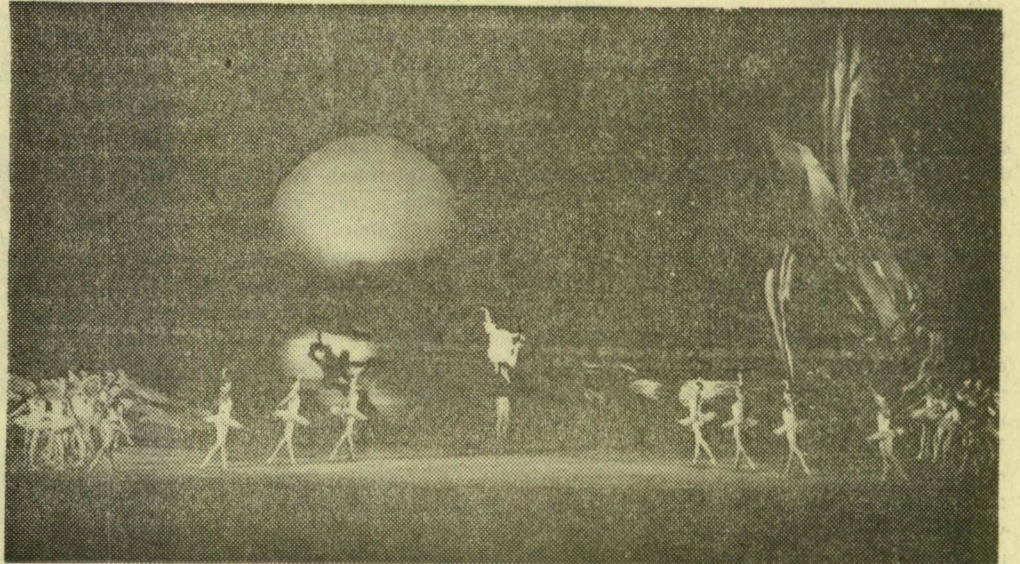
Ma, vasárnap délután nyitja meg Szegeden, a Bartók Béla Művelődési Központban a magyarországi fotóklubok tizedik szegedi szalonját dr. Laczó Katalin, a Csongrád megyei tanács vb művelődésügyi osztályának csoportvezetője. Immár tízedszer rendezti meg a Bartók Béla Művelődési Központ és a Szegedi Fotóklub a megyei és a városi tanács, a Magyar Fotóművészek Szövetsége és a Népművelési Intézet támogatásával a szegedi szalont, a magyar fotókluboknak az országban egyedülálló, klubonkénti bemutatkozását. A kiállítás nemcsak a nézők számára érdekes, mint az ünnepi hetek egyik jeles tárlata, hanem a szakmabeliek, az alkotók számára is, mivel egyedülálló lehetőséget biztosít az összehasonlításra, a fejlődés, stagnálás, vagy éppen visszafejlődés klubonkénti felmérésére.

Eppen ezért rendez minden esztendőben szakmai ankétot, konferenciát a Népművelési Intézet Szegeden, a szalon megnyitása előtt. Tegnap, szombaton Réti Pál fotóművész nyitotta meg az ankétot a Népművelési Intézet vizuális művészeti osztály nevében, azután dr. Lajos Sándor fotóművész, a Szegedi Fotóklub tagja tartott szakmai bemutatót. Előadásában az ország fotóklubjai Szegedre jött képviselőinek beszélt az egyes klubok munkájáról, a magyar fotóművészet helyzetéről — a kiállított anyag tükreben. Délután Szavay István újságíró tartott vitaindító előadást a klubkolekciók tartalmi törekvéseiről.

A konferencia ma délelőtt folytatódik: a klubok képviselői megbeszélnek, hogy milyen aktuális feladataik lesznek az ország felszabadulása 30. évfordulójának esztendejében.

Tóparti jelenet

Csajkovszkij *Klasszikus balettjének, A hatyúk tava* második felvonását ábrázolja képünk. Éjszakai jelenet az erdei tisztáson fekvő tavon: hatyúk népesítik be a színpadot, bagolyszárnyú gonosz varázsló röpköd a táj fölött, a hatyúkat kémleli, s megfélemlíti a tisztásra érkező hatyúlányokat. Hamarosan érkezik a herceg, hogy megkeresse zsákmányát, a sebzett hatyút. Pillanatfelvétel a minszkiek előadásának hangulatos második felvonásából.

Szilfs József felvétele